

4 listopada opozycja białoruska zorganizowała w Mińsku Marsz Socjalny. Miał on na celu wyrażenie sprzeciwu ludności wobec zniesienia ulg (stosowna ustawa została uchwalona w parlamencie wiosną tego roku) oraz obniżeniu poziomu życia. Jednak ta akcja, jak wskazują analitycy, nie była zbyt udana. Uczestniczyło w niej około półtora tysiąca osób (dla porównania: Marsz Europejski 14 października przyciągnął 5-7 tys. osób).

W przededniu Marszu Socjalnego władze przeprowadziły tradycyjną „czystkę prewencyjną” (dokonano aresztowań działaczy opozycyjnych), materiały informacyjne były konfiskowane, milicja czyniła przeszkody w drodze na akcję działaczy regionalnych. Jednocześnie w trakcie Marszu, jak i po nim zatrzymań nie odnotowano. Grupie działaczy młodzieżowych udało się przejść główną ulicą miasta do gmachu Rady Ministrów i tam wyciągnąć transparenty z hasłami. Tą względną uległość władz obserwatorzy tłumaczą chęcią „przypodobania się Europie”.

Według nich Marsz Socjalny nie przyciągnął tłumów przede wszystkim dlatego, że ludność na razie nie odczuła konsekwencji ustawy o zniesieniu ulg socjalnych, ponieważ wejdzie ona w życie dopiero w grudniu. Wówczas między innymi studenci i emeryci stracą uprawnienia do biletów ulgowych na przejazdy transportem miejskim. Według prognoz, niezadowolenie elektoratu może wzrosnąć na wiosnę, ponieważ w tym czasie mają też zdrożeć usługi komunalne, co jest skutkiem wzrostu cen rosyjskich surowców energetycznych. Ponadto jest prognozowany znaczny wzrost cen produktów spożywczych i innych towarów na Białorusi. Warto zaznaczyć, iż ostatnio już zdrożał nabiał, niektóre produkty stały się deficytowe, a inflacja, według ekonomistów niezależnych, znacznie przewyższa statystyki oficjalne.

Wracając do Marszu Socjalnego, analitycy wytykają słabe punkty opozycji. W szeregach Zjednoczonych Sił Demokratycznych obserwujemy brak jednomyślności. Partie prawicowe słabo uczestniczyły w przygotowaniach do akcji zainicjowanej przez lewicę. Nie wykazała się aktywnością również młodzież opozycyjna, która zarzuca organizatorom Marszu uległość (ponieważ zaaprobowali wyznaczoną przez władzę trasę, i w rezultacie manifestacja odbyła się w parku z dala od centrum miasta, w miejscu, które młodzi działacze pogardliwie nazywają „placem do wyprowadzania psów”). Słaba i szablonowa była reklama marszu.

Z kolei władze 1-2 listopada zorganizowały I Zjazd Naukowców Białoruskich. W swym przemówieniu Alaksandar Łukaszenka skoncentrował się na konieczności wdrażania

POLITYKA

- Nowe sankcje przeciwko Białorusi

OFICJALNIE

- Białoruś prosi o kredyt Wenezuelę

OPOZYCJA

- Ulicami Mińska przeszedł Marsz Socjalny

GOSPODARKA

- Rosja nie zamierza budować drugiej nitki gazociągu Jamał-Europa
- Białoruś nie może handlować wenezuelską ropą

SPOŁECZEŃSTWO

- Studenci EHU zakładają własną organizację

KULTURA

- Wystawa portretów znanych postaci białoruskich

innowacyjnych rozwiązań w kraju. Jak powiedział, przyszedł czas srogiego rozliczania naukowców z wyników gospodarczych ich wynalazków.

Według politologa Valera Karbalewicza, ten cel jest niewykonalny w warunkach białoruskiego modelu socjalno-gospodarczego. „Zasadniczy problem polega na tym, że Akademia Nauk i wszystkie pozostałe instytucje naukowe Białorusi nie działają w warunkach wolnego rynku i konkurencji. W tej sytuacji Narodowa Akademia Nauk nie może być niczym innym, jak typową radziecką instytucją działającą w warunkach gospodarki socjalistycznej ze wszystkimi jej przymiotami... W tej sytuacji produkt naukowy nie jest oceniany przez rynek, tylko przez biurokratów, nie jest ceniony utalentowany naukowiec, tylko człowiek wygodny dla władz.” Wymowny szczegół: według doniesień mediów niezależnych, treść przemówień na zjeździe wcześniej została uzgodniona z zarządem Akademii Nauk (na jej czele stoi powołany ukazem prezydenta w 2002 r. były naczelnik jego administracji Michał Miałnikowicz).

Były prezydent Akademii Nauk, obecnie opozycjonista Alaksandar Wajtowicz przypomina, że swego czasu pod koniec lat 90-tych przedstawił rządowi propozycje w sprawie rozwoju innowacyjności, utworzenia w kraju parku wysokich technologii, wykorzystania rodzimych gatunków paliwa. Jak mówi, wtedy rządzący w żaden sposób nie zareagowali na te propozycje, gdyż oczekiwali dalszego wsparcia ze strony Rosji. Jak widać, odpowiednia strategia znalazła zrozumienie władz z dużym opóźnieniem. Ponadto akademik Wojtowicz uważa, że do rozwoju innowacyjności w kraju brakuje obecnie warunków zarówno politycznych, jak i gospodarczych, a powodem tego jest anachroniczny system zarządzania państwem.

Z kolei Rosja zamierza kontynuować politykę sprowadzania stosunków z Białorusią do poziomu pragmatyzmu rynkowego. Podkreślają to analitycy w swych komentarzach z okazji konferencji prasowej ambasadora Rosji na Białorusi Aleksandra Surykowa, zorganizowanej 1 listopada. Nie padło tam zapewnienie, że Białoruś uzyska w tym roku kredyt w wysokości 1,5 mld. dolarów, czego Mińsk od początku roku domaga się od Moskwy w związku ze zdrożeniem surowców energetycznych. Ponadto Surykow dał do zrozumienia, że strona rosyjska nie zamierza budować przez Białoruś drugiej nitki gazociągu Jamał-Europa (taką propozycję z obietnicą ulg na tranzyt złożył prezydent Białorusi), ponieważ za lepsze rozwiązanie uważa budowę gazociągu Północnego, który pozwoli dostarczać gaz do Europy bez pośredników. Obserwatorzy tłumaczą, iż taki wybór Rosji jest skutkiem lekcji „wojny gazowej”, w czasie której Mińsk szantażował Rosję ceną tranzytu ropy i gazu żądając tanich dostaw.

Jednocześnie ambasador poinformował o możliwym spotkaniu prezydentów Białorusi i Rosji w grudniu. Niektórzy analitycy sądzą, że Rosja nie zrezygnowała z planów wchłonięcia Białorusi, i prognozują, iż na tym spotkaniu Łukaszenka może usłyszeć ultimatum: albo wejście w skład Rosji, albo gwałtowny wzrost cen surowców energetycznych.

POLITYKA

Nowe sankcje przeciwko Białorusi

Stany Zjednoczone zamierzają wprowadzić nowe sankcje przeciwko Białorusi. Zapowiedział to zastępca asystenta Sekretarza Stanu USA David Kremer.

Jego słowa przytacza portal internetowy Charter'97.

Kremer nie ujawnił, jakie to będą sankcje. Powiedział jedynie, że o nowych krokach USA przeciwko Białorusi opinia publiczna dowie się w przyszłym tygodniu. Wprowadzenie kolejnych zaostrzeń amerykański polityk uzasadnił tym, że władze Białorusi nie spełniły żądania zwolnienia więźniów politycznych.

David Kremer dodał, że Ameryka będzie dalej wspierała opozycję i społeczeństwo obywatelskie na Białorusi. „Reżim Łukaszenki znajduje się pod presją z różnych stron – USA, Unii Europejskiej, również Rosji – o czym świadczy wzrost cen surowców energetycznych. Zobaczymy, jak będzie wyglądała sytuacja na początku przyszłego roku, gdy wzrosną ceny” – oświadczył D. Kremer.

OFICJALNIE

Białoruś prosi o kredyt Wenezuelę

Białoruś w związku ze wzrostem cen na surowce energetyczne zwróciła się o kredyt do Wenezueli. Prośba została przekazana do Ministerstwa Finansów Wenezueli w trakcie wizyty delegacji białoruskiej do Caracas.

Doradca władz Wenezueli ds. Białorusi Ameryko Dias Nunies podkreślił, iż Wenezuela i Białoruś są bliskimi przyjaciółmi, a „przyjaciół ma łączyć solidarność realna, a nie tylko deklarowana”.

OPOZYCJA

Ulicami Mińska przeszedł Marsz Socjalny

W niedzielę 4 listopada białoruskie siły opozycyjne zorganizowały Marsz Socjalny. Głównym celem akcji było wyrażenie protestu przeciwko zniesieniu ulg dla niektórych warstw społecznych, obniżeniu poziomu życia i oraz kontraktowemu systemowi zatrudnienia.

W akcji uczestniczyło – według różnych źródeł – od kilkuset do 1,5 tys. osób. Marsz Socjalny zakończyła manifestacja w Parku Przyjaźni Narodów. W trakcie przemarszu ulicami miasta doszło do incydentu – anarchiści wszczęli bójkę z przedstawicielami organizacji ultrapravicowej „Biała Wola”. Przewodniczący komitetu organizacyjnego marszu, jeden z liderów Partii Komunistów Białoruskiej Walery Uchnalow uważa ten incydent za prowokację służb specjalnych.

Akcja opozycji odbyła się za zgodą władz miejskich. Milicja nie ingerowała w jej przebieg.

Opozycja planuje kolejne akcje

Ustawa „O państwowych ulgach socjalnych, prawach i gwarancjach dla poszczególnych grup społecznych” wejdzie w życie 17 grudnia. Tego dnia opozycja białoruska planuje zorganizowanie około półtora tysiąca akcji protestacyjnych w całym kraju.

W chwili obecnej działacze opozycyjni zbierają podpisy pod apelem do deputowanych rad lokalnych o przedstawienie sprawozdań z ich działalności i wyjaśnień, dlaczego poparli zniesienie ulg w głosowaniu.

GOSPODARKA

Rosja nie zamierza budować drugiej nitki gazociągu Jamał-Europa

Nie ma uzasadnienia do budowy przez Białoruś drugiej nitki gazociągu Jamał-Europa, - oświadczył minister przemysłu i energetyki Rosji Wiktor Christienko. Władze Białorusi wystąpiły z propozycją takiego projektu jako alternatywy wobec budowy Gazociągu Północnego na dnie Bałtyku.

Białoruś obiecuje Moskwie znaczne ulgi na tranzyt gazu przez 5 lat, jeśli Rosja zgodzi się pociągnąć drugą nitkę przez jej terytorium.

Białoruś nie może handlować wenezuelską ropą

Strona białoruska podpisała umowę o wydobywaniu ropy wenezuelskiej, jednak nie będzie mogła samodzielnie sprzedawać surowca – informuje portal internetowy bdg.by.

Warunki umowy skomentował przedstawiciel koncernu Belnaftachim Branisłaŭ Siwy. Jak powiedział, we wspólnym przedsiębiorstwie Wenezuela będzie miała 60% akcji. Dochody ze sprzedaży surowca będą dzielone proporcjonalnie do udziałów. Według ustawodawstwa wenezuelskiego eksport ropy może prowadzić jedynie Narodowa Kompania

Naftowa. Wydobyła przez Białorusinów ropa będzie w całości należała do Wenezueli, Białoruś dostanie jedynie swoją część dywidend.

Białoruś od dawna podejmuje starania w celu utworzenia wspólnego przedsiębiorstwa z Kampanią Naftową Wenezueli. Już zostały zlokalizowane miejsca wydobycia surowca, opracowano biznesplan oraz projekt umowy o wydobyciu ropy i podziale produktów wydobycia. Nie jest wykluczone, że stosowne dokumenty zostaną podpisane w czasie najbliższej wizyty prezydenta Łukaszenki do Wenezueli.

SPOŁECZEŃSTWO

Studenci EHU zakładają własną organizację

Już trzeci rok Europejski Humanitarny Uniwersytet działa na wygnaniu. Sytuacja na Białorusi nie daje nadziei na powrót w najbliższym czasie do Ojczyzny studentów z Litwy.

Studenci EHU podjęli decyzję o założeniu własnej organizacji – Zrzeszenia Studentów – mówi pomysłodawca Kirył Atamanczyk.

K. Atamanczyk: Zgłosiłem taki pomysł do Samorządu Studenckiego. Myślę, że studenci to rozumieją – uniwersytet rośnie, ma rozbudowane struktury, 500 osób. Jest to ogromne pole do pracy. Mam nadzieję, że studenci wykażą się aktywną postawą obywatelską.

Kirył Atamanczyk jest działaczem Młodego Frontu, za co na Białorusi zostało wszczęte przeciwko niemu postępowanie karne. Jednak chłopak kontynuuje swą działalność na Litwie – Zrzeszenie Studentów EHU zamierza zarejestrować w Ministerstwie Sprawiedliwości.

KULTURA

Wystawa portretów znanych postaci białoruskich

W bibliotece Instytutu Dziennikarstwa Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego została otwarta wystawa portretów białoruskich postaci historycznych i kulturalnych. Na płótnach można zobaczyć Eufraasię Połacką, Barbarę Radziwiłł, Tadeusza Kościuszkę, Mikołaja Husowskiego i innych działaczy, razem 25 osób.

Na wystawie umieszczono prace Żmitra Szapawaława oraz Walancina i Laili Wareców.

Artyści i ich koledzy przeprowadzili badania w celu ustalenia szczegółów sylwetek białoruskich postaci historycznych, dla każdej z nich został wybrany najbardziej prawdopodobny wygląd zewnętrzny. Na niektórych obrazach zostały umieszczone pieczęcie rodowe i własne bohaterów ekspozycji oraz herby miast, z którymi byli związani.

Istnieje wiele Web-sajtów, poświęconych wydarzeniom w Białorusi. Jednak oni nie mają szeroką wiadomość w Europie Zachodniej, zwłaszcza wśród tych, kto zajmuje formowaniem polityki wobec tego kraju.

się

Natychmiast Web-serwice belarus-live.eu poleca cotygodniowe rozsyłki e-mailowe na temat Białorusi w języku polskim, angielskim, białoruskim i rosyjskim. Zapraszamy do zamówienia rozsyłek na tym sajcie.

